

РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА
Академија за судии и јавни обвинители

**ПРОГРАМА ЗА РАБОТА НА АКАДЕМИЈАТА ЗА
СУДИИ И ЈАВНИ ОБВИНИТЕЛИ
ЗА 2014 ГОДИНА**

Скопје, јануари 2014 година

СОДРЖИНА

I. ПРЕДГОВОР	3
II. СТРАТЕШКИ ПЛАНОВИ И РАЗВОЈНИ ПРАВЦИ	3
1. Просторни капацитети	3
2. Човечки ресурси	4
3. Почетна обука	6
4. Континуирана обука.....	8
5. Домашна соработка	14
6. Меѓународна соработка	15
7. Информатички технологии (ИТ).....	19
8. Библиотека	22
9. Буџет и инвестиции	23

I. ПРЕДГОВОР

Од своето основање до денес Академијата како модерна тренинг институција, успешно етаблирана во земјата и високо почитувана од меѓународната заедница, продолжи континуирано да ја остварува својата мисија, чија цел е обезбедување на профил на судии и обвинители кои ќе ги почитуваат демократските принципи, владеењето на правото, човековите права и слободи, општествената правда и принципите на меѓународното право, а кои се заеднички европски вредности врз кои се темели интеграцијата на Република Македонија во Европската Унија. Сумираните резултати од работењето на Академијата во изминатите 7 години, докажуваат дека Академијата е професионална и општествено одговорна институција која има големо влијание во креирањето на ефикасноста и независноста на правосудниот систем на Република Македонија, што претставува клучен предуслов и критериум за отпочнување на преговорите на Република Македонија како земја кандидат за членство во Европската унија. Работата на Академијата е силно поддржана од целата меѓународна заедница во земјата за што говори и одлично воспоставената соработка со повеќе странски амбасади и претставништва во Република Македонија како и странски фондации и здруженија, со чија помош се реализирани голем број на активности. Академијата и понатаму ќе продолжи со интензивната меѓународна соработката во чии рамки ќе се развиваат идни проекти насочени кон подобрување и унапредување на ефикасноста на правосудството во државата.

Постигнатите резултати на Академијата иста така позитивно беа оценети од страна на Европската Комисија во извештаите за напредокот на Република Македонија за 2007, 2008, 2009, 2010, 2011, 2012 и 2013 та година.

II. СТРАТЕШКИ ПЛАНОВИ И РАЗВОЈНИ ПРАВЦИ

1. Просторни капацитети

Академијата е сместена во приземниот простор (локали) на станбени згради со вкупна површина од 609 м²

Во правец на проширување на постојните просторни капацитети на Академијата, заради непречено одвивање на почетната обука, континуираната обука како и целокупната дејност, беше изготвена физибилити-студија за нови просторни решенија за Академијата.

Физибилити студијата согласно стандардите за внатрешно уредување предвидува околу 2.000 м² административен простор.

Академијата ќе настојува и ќе се залага во соработка со Владата на Република Македонија–Министерството за правда и другите ресорни министерства за изнаоѓање и обезбедување можности за решавање на просторното проширување на Академијата. Ова проширување е неопходно со цел Академијата да добие простор потребен за остварување на концепциските цели и задачи. Имено, со оглед на големиот број на меѓународни настани, конференции, потребата од одржување на симулирани судења, амфитеатар за конференции, спроведување на испитите и сл., неопходно е постоење на просторни содржини кои ќе бидат адекватни на местото и улогата на Академијата во системот на правосудните институции.

Формирање на регионални центри (канцеларии) за децентрализирана обука би ја унапредило соработката со правосудните институции на ниво на апелационо подрачје што воедно ќе придонесе за посоодветна проценка на специфичните потреби за обука и унапредување на квалитетот на обуките.

2. Човечки ресурси

Во овој домен од исклучителна важност е ефикасно пополнување на работните места предвидени со правилникот за систематизација на работните места што ќе овозможи вработување на стручни лица способни за комуникација со целните групи кои се специфични за дејноста на Академијата, за соработка со домашните и странските проекти, а истовремено ќе се овозможи и правилно распоредување на работните обврски и специјализација на вработените во одредени области на делувањето во правец на остварување и унапредување на дејностите, а особено за зголемување на капацитетите за вршење на разни анализи, истражувања, статистики, не само за потребите на Академијата, туку и на целото правосудство. Ова би подразбирало вработување не само на дипломирани правници, туку и економисти, социолози, информатичари, итн.

Дополнителните вработувања во Академијата се неопходни со оглед на големиот опсег на активности на сите полиња, а особено големиот број на обуки кои се одржуваат на годишен план, за најразлични теми и области за потребите на судиите и на обвинителите, како и со оглед на различниот состав во рамките на целните групи кои ги обучува Академијата или поканува како учесници и диспезираниот карактер (одржување на обуки по апелационите судови кои се поддржани од вработените во стручната служба).

Исто така, треба да се посвети внимание на развојот на раководната структура во Академијата заради подобра организација и координација на целокупната дејност на Академијата во смисла на доекипирање на раководната структура и развој на вештини за стратешко и буџетско планирање.

Во таа смисла, ќе се развие и континуирано ќе се надградува систем на управување со човечки ресурси кој во целост ќе ги задоволува потребите на раководната структура но и на самите вработени, а со цел вработените и понатаму да го задржат но и да го зголемат интересот за работата во институцијата, а особено ќе биде од значење нивна понатамошна едукација и усовршување заради извршување на задачите кои се специфични за дејноста на институцијата.

Со цел за редовно следење на домашните и меѓународните измени на регулативата, праксата но и тековните случувања, не само во доменот на правосудството, туку и воопшто во доменот на развивање на системот на управување со човечки ресурси, треба да се обезбеди континуирана обука на Службата за стручно помошно – технички работи преку програмите на Агенцијата за администрација, Владата на РМ; и преку разни проекти во странство, но и преку развивање на сопствени програми за обуки, усогласени со посебниот карактер на профилот на вработените во Академијата со оглед на нејзината специфика, нивно оспособување за активно познавање на странски јазици, компјутерски технологии, подготовка и имплементација на програми, особено развој на индикаторите за следење и оценување на квалитетот на обуките. Со оглед на карактерот на дејноста потребно е развивање на интензивни меѓународни контакти, развивање на способности за аплицирање и имплементација на странски проекти, обуки за унапредување на менаџерските способности особено по најновиот меѓународен ЦАФ систем.

Во таа смисла треба да се развиваат способностите на стручната служба и за вршење на аналитичка дејност од областа на правосудната теорија и практика што е како новина воведено со новиот Закон за Академијата.

Оваа година, вработените ќе ги посетуваат обуките согласно Годишната програма за обука на државни службеници за 2014 година, на покана на Министерството за информатичкото општество, како и обуки на покана од Владата на РМ и други државни органи и институции, а ќе аплицираат и на меѓународните обуки за администрација, понудени од страна на МАТРА ПАТРОЛ програмата на Кралството Холандија, како и обуките организирани од Академијата во соработка со ТАИЕКС и УСАИД со странски експерти, а кои се наменети за јакнење на капацитетите на администрацијата.

Во 2014 та година, ќе продолжи да се спроведува и проектот со Министерството за ИО во поглед на е-модулот за обука на стручната служба.

Директорот ќе продолжи со активностите на учество и работа во разните работни групи и форуми во земјата, како и со учество на меѓународните форуми на институциите за обука, на кој начин ќе настојува најновите трендови и најдобрите практики во однос на обуката за правосудството, заедно со сите надлежни органи на Академијата да ги имплементира, а со цел за подобрување на квалитетот на работењето.

Стручната служба на Академијата, покрај редовните активности, ќе продолжи со извршување на обврските кои произлегуваат од членството во одделни работни групи за спроведување на планираните активности за 2014 година согласно НПАА.

3. Почетна обука

Почетната обука-теоретска настава започна на 11 декември 2013 година за 13 слушатели кои засноваа работен однос на определено време со Академијата, за периодот на спроведувањето на почетната обука како и за периодот по завршувањето на почетната обука, до изборот на кандидатот за судија или јавен обвинител во основен суд односно основно јавно обвинителство.

Теоретската настава во почетна обука согласно Законот ќе трае 9 месеци и истата ќе се одвива во три модули. Првиот модул ги опфаќа, граѓанско право, трговско право, уставно право и информатички технологии и правно истржување. Вториот модул ги опфаќа кривично право, криминалистика, судска медицина, судска психијатрија, комуникациски вештини, управување со предмети и односи со јавноста и странски јазици(правна терминологија). Третиот модул ги опфаќа меѓународно право, право на ЕУ, етика, деловна култура и деонтологија, судска психологија и реторика.

Во 2014 година, континуирано ќе се следи имплементацијата на Програмата за почетна обука-теоретска настава заради детектирање на евентуалните слабости на програмата со цел нивно надминување и постојано подобрување на квалитетот на обуката.

Во таа насока, ќе се одржуваат редовни состаноци со тимовите на предавачи по одделни правни области и ќе се организираат дополнителни модули за унапредување на знаењата и вештините на предавачите и менторите за спроведување на обуката, особено во правец на совладување на вештините на современите наставни техники, како што се е-учење, како и за што пообјективно оценување и детектирање на слабостите и талентите, како и посебните афинитети, со цел да се постигне поголема компетитивност и следење на прогресот на кандидатите, а што ќе резултира со пообјективно рангирање на кандидатите, кое ќе ја олесни изборната постапка од страна на двата Совети.

Со цел за подобрување на практичниот дел од наставата, уште во текот на теоретската настава, во Академијата, ќе се воведат практични методи, како што се симулација на судења и на одделни процесни дејствија, како и поврзување на училницата со судниците во двата најголеми судови, со цел за активно следење на судењата од страна на слушателите.

Паралелно со спроведувањето на почетната обука, ќе се интензивираат и активностите за привлекување на нови квалификувани кандидати, вклучувајќи засилени информативни кампањи, а ќе се зајакне и соработка со универзитетите во Република Македонија, со цел студентите на правните факултети уште во текот на нивното студирање да бидат информирани за

критериумите и условите потребни за прием во Академијата и за нивно определување за идната професија.

Во правец на создавање на што пообјективни и мерливи критериуми во процесот на селекција на слушателите за почетна обука, ќе се воведат измени во подзаконските акти, во техниката на спроведување на одделните делови од приемниот испит, во правец на електронско полагање, и создавање на голема објавена база на прашања, кои на потенцијалните слушатели, ќе им овозможи вежбање и практикување со цел за навремена, сеопфатна подготовка за полагање на испитот.

Со цел да се постигне континуитет во имплементација на системот на почетна обука, но и финансиска оправданост на обуката која се покрива од државниот, судски буџет, од особено значење ќе биде соработката на Академијата со Судскиот совет и Советот на јавните обвинители во насока на изработка и одржување на подолгорочна стратегија, со проекција за пополнување на испразнетите судски и обвинителски места во основните судови и основните јавни обвинителства во Република Македонија со завршените кандидати од Академијата.

По завршувањето на теоретската настава, а со цел за продлабочување на знаењата и вештините кои слушателите ги добиле во првата фаза ќе започне спроведувањето на практичната настава која се спроведува под насоки и упатства на менторите (судии и обвинители), првенствено во судовите и обвинителствата но и во други правосудни институции и организации кои имаат допирни точки со извршувањето на судиската и обвинителската функција.

Практичната настава е предвидено да трае 15 месеци и согласно Законот за Академијата за судии и јавни обвинители (Сл. Весник на РМ бр. 88/10) и Статутот на Академијата за судии и јавни обвинители (Сл. Весник на РМ бр. 12/11) предвидена е новина според која слушателите на почетната обука во текот на практичната настава ќе се определат за извршувањето на функцијата судија односно за извршување на функцијата јавен обвинител. Траењето и содржината на практичната наставата по модули и области, посебно за слушателите определени за функцијата на судија и посебно за слушателите определени за јавен обвинител ќе се одвива согласно Програмата за практична настава, водејќи сметка за заедничките цели на

двете професии, но и за спецификите на одделните. Исто така предвидено е да се донесе и Правилник за текот и начинот на одвивање на практичниот дел од почетната обука.

Пред отпочнување на циклусот на практичната настава, Управниот одбор на Академијата ќе ја утврди листа на ментори кои се должни практично да ги оспособат слушателите на почетната обука за стручно, ефикасно, независно и самостојно вршење на судиската и обвинителската функција. Пред отпочнување на вршењето на дејноста, менторите се должни да поминат обука на обучувачи (ментори) организирана од Академијата преку која треба да ги унапредат своите знаења и вештини и презентациските вештини и техники.

Со цел за активно вклучување на слушателите на почетната обука, во меѓународната размена и нивно вклучување во европското поле на правдата, Академијата и наредната година ќе ги испраќа слушателите на меѓународните натпревари на ТЕМИС, во ЕНМ-Бордо, како и ќе настојува да обезбеди нивен практичен студиски престој во судовите и обвинителствата во земјите на ЕУ, како и во меѓународните судови.

4. Континуирана обука

Континуираната обука е најопсежниот сегмент од работењето на Академијата и опфаќа целни групи во трите главни програми за обука, и тоа: општата програма за задолжителна континуирана обука, специјализираната програма за задолжителна континуирана обука и специјализирана програма за доброволна континуирана обука.

Основна обврска за Академијата и во 2014 година претставува реализацијата на Годишниот Каталог на обуки кој е изготвен врз основа на спроведената и сеопфатна пишана методологија за оценка на потребите на сите целни групи, а усогласена со обврските за обука кои произлегуваат од НПАА, од Извештајот за прогресот на РМ, како и од обврските од други меѓународни организации, како ГРЕКО комитетот и др., како и од потребите за понатамошно унапредување на професионалноста и стручноста на домашното правосудство како политички критериум за влез во ЕУ.

Годинава ќе се врши континуирана проценка на потребите за обука на судиите, јавните обвинители како и на судската и јавнообвинителската администрација преку систематска анализа на прашалниците за евалуација по секоја спроведена конкретна обука и на другите предвидени начини како користење на сознанијата добиени од извештаите на предавачите и менторите или непосредно од самите целни групи и стручната служба на Академијата, во насока на подготовка на нова двегодишна Општа програма за континуирана обука за 2015 -2016 година. Целта е преку соодветна проценка на актуелните потреби за обука да се унапредат програмите за обука на судиите, јавните обвинители и службениците така што ќе одговорат на нивните реални потреби како од аспект на правните подрачја и теми кои што ќе бидат опфатени со програмите така и од аспект на методологија на обучување што ќе даде најдобри резултати така што стекнатите знаења и вештини да бидат применливи во секојдневното извршување на надлежностите на судиите и обвинителите како и должностите на судската и обвинителска администрација.

Посебно внимание ќе се посвети на соодветно имплементирање на системот на контрола на квалитетот на обуките па покрај вообичаениот и досега применет систем на евалуација на обуките, во 2014 година ќе се воведат и систем на пост-евалуација на стекнатите знаења и вештини од одржаните обуки, во секојдневната работа на судиите, јавните обвинители и судската администрација.

Во рамките на унапредување на програмите за едукација, посебен акцент ќе се стави на обуките за примена на меѓународното право и стандарди со фокус на примената на ЕКЧП и стандардите на ЕСЧП.

Во тој контекст, во поглед на правото на слобода на изразување, специјализираната обука за „Примена на Законот за граѓанска одговорност за навреда и клевета и праксата на ЕСЧП во врска со чл. 10 од ЕКЧП-слобода на изразување“ која како модул се спроведуваше во 2013 година, годинава ќе се спроведе како задолжителна, за сите судии од граѓанските оддели, распоредени да постапуваат во соодветните предмети согласно годишниот распоред на судиите по материја.

Исто така, ќе се развие и реализира посебна Програма за едукација на судиите-поротници, со посебен фокус на начелото на интегритет.

Креирање и воспоставување на модули за е-учење за судиите и јавните обвинители е еден од приоритетите на кои Академијата ќе работи во 2014 година.

Унапредување на модулите за натамошно развивање на вештините на предавачите и менторите за спроведување на обуката како во рамките на почетната така и во рамките на континуираната обука е еден од приоритетите на Академијата за 2014 година.

Во правец на подобрување на системот на подготовка и организација на континуираната обука, ќе се преземат активности, и тоа употреба на стандардизираните обрасци на програмите за обуките и воведување на постојни едукаторски тимови кои ќе развиваат материјали за обука за посебни области заради ефикасност на обуките, а ефикасноста и корисноста на обуките ќе се оценува во определен период по спроведувањето на обуката.

Ќе се посвети внимание и на децентрализираниот пристап на спроведување на обуките, каде со цел за подобра координација со апелационите судови и обвинителства, потребна е поголема поврзаност со Академијата и формирање на регионални канцеларии на Академијата, кои од своја страна ќе ги реализираат обуките во одделното апелационо подрачје, но и ќе водат анализи за вистинските потреби на целните групи и за ефикасноста на обуките.

Во насока на хармонизирање на судската пракса на ниво на целата држава, ќе се продолжи со организирање на тркалезни маси со координативна улога и учество на Врховниот суд, на кои ќе се разгледуваат одделни прашања од граѓанската и кривичната област, а со цел за воедначување на судската практика и создавање на поголема правна сигурност за граѓаните на РМ.

Од особено значење во иднина ќе биде соработката со двата совети во правец на утврдување на индивидуалните потреби на секој судија и обвинител за обука и за усовршување, особено со оглед на резултатите од годишната евалуација и оценка на нивната работа, а со цел за унапредување на нивните знаења во оние сегменти каде има потреба од подобрување на квантитетот и квалитетот на работењето.

Понатаму ќе се унапредува веќе воспоставената пракса на заеднички обуки со другите правни професии, односно со сите целни групи кои ги

спроведуваат законите од областа на правосудството, адвокати, нотари, медијатори, извршители, претставниците од Министерството за правда итн.

Со цел за одржување и јакнење на угледот на Академијата како организатор и како солиден партнер во случаите на коорганизирање на обуки со странските партнери, особено во поглед на напредните и специјализирани обуки за правото на ЕУ и меѓународното право, потребно е да се врши правилен избор на учесниците на обуките кои ќе имаат претходни познавања и заинтересираност за темите со цел да се постигне поголема интерактивност и ефикасност на обуките. Тоа ќе биде постигнато со воведување на пред-тестирање на учесниците со цел да може да се направи споредба помеѓу претходните знаења на учесникот и дополнително стекнатите знаења и вештини, со конкретната обука, со што ќе се добијат јасни показатели за ефикасноста и корисноста на обуката.

За ефикасно организирање на обуките, од исклучително значење ќе биде понатамошната соработка со претседателите на судовите и јавните обвинители на јавните обвинителства, но и со Судскиот совет и Советот на јавните обвинители, во поглед на планирање и избор на обуките од страна на самите учесници во целосна координација со нивните претседатели и јавните обвинители на обвинителствата, со цел да не се попречува редовното извршување на работните обврски и секојдневното функционирање на судовите и јавните обвинителства.

Исто така, во 2014 година, Академијата ќе продолжи со организација на обуки во врска со практичната примена на новите решенија на Законот за парнична постапка кои се од значење за скратување на должината на постапките согласно стандардите на праксата на ЕСЧП.

Согласно спороведената анкета и оценка на потребите на судиите од одделите за трговски спорови, помеѓу адвокатите и бизнис заедницата, согласно изразените потреби, но и поради потребата од зајакнување на бизнис климата и деловното опкружување, во 2014-тата година Академијата ќе продолжи со организација на обуки од областа на трговското право, на актуелни теми, кои понатаму ќе придонесат за унапредување на знаењата на судиите во оваа област вклучувајќи ја не само националната туку и регулативата на ЕУ.

Во 2014 година ќе се работи на реализација, не само на програмите усвоени од Управниот одбор туку и на исполнување на многубројните обврски преземени со меѓународните проекти и меморандуми за соработка.

Од особена важност ќе биде подготовката на материјали за обука, особено од областа на европското и меѓународното право, како и зголемување на бројот на обуки од овие области имајќи го предвид статусот на Република Македонија на земја кандидат за членство во Европската Унија што ја наметнува потребата и широко познавање на оваа материја. Заради постигнување на висок квалитет на овие обуки, Академијата ќе настојува и во иднина да обезбедува предавачи од овие области од највисок ранг (судии и јавни обвинители, судии на меѓународните судови на пр. на Европскиот суд за човекови права, Меѓународниот суд на правдата, Европскиот суд на правдата, угледни професори, но и истакнати стручњаци од соодветната област.

Новиот Закон за кривична постапка, кој почна да се применува од 1.12.2013 година, ја наметна потребата од навремена едукација на јавните обвинители, судиите, претставниците на МВР, Финансиската полиција, Царинската управа и адвокатите, со цел успешна имплементација на истиот.

Проектот кој се однесуваше на спроведување обуки за новиот ЗКП, поддржан е од Набљудувачката мисија на ОБСЕ во Скопје и програмата ОПДАТ на Амбасадата на САД во Република Македонија. Реализацијата на проектот се имплементираше во 2011 и 2012 та година со спроведување базични обуки, а во текот на 2013 та година, продолжи со спроведување напредни обуки, организирани по модули.

Планирано е и во текот на 2014 година да продолжи реализацијата на напредните обуки, поточно планирано е да спроведат 28 напредни обуки според 4 модули поделени по одделните фази на кривичната постапка.

Целна група и во оваа фаза од реализацијата на проектот остануваат јавните обвинители од јавните обвинителства со проширена надлежност, јавните обвинителства во Вишите јавни обвинителства, судиите од кривични оддели во судовите со проширена надлежност, судиите кои работат на кривичните оддели во Апелациските судови, 42 претставници од МВР, 21 претставник од Министерство за одбрана, 11 претставници од Управата за финансиска полиција, 10 претставници од Царинската управа и 70 адвокати.

Секој од 4-те модули ќе биде реализиран по 7 пати во текот на 2014 година и тоа првите 3 модули со по 29 учесници, а 4 -от модул со 27 учесници. Се предвидува обуките да ги поминат вкупно 798 учесници од сите целни групи (јавни обвинители, судии од кривичната област, адвокати и претставници на веќе спомнатите институции).

Паралелно со задолжителните напредни обуки, Академијата ќе ги реализира активностите од тековниот ИПА проект, во однос на јакнење на капацитетите на обвинителите за примена на новиот ЗКП; во соработка со сите надлежни партнери во овој проект, преку организирање на обуки, работилници, тркалезни маси, но и дистрибуирање на сите прирачници и работни материјали кои ќе бидат изработени во рамките на проектот. При тоа, од особено значење ќе биде обуката на практичарите за воедначување за одмерување на казните, кое во правец на претстојните измени на КЗ, ќе треба да доведе до воедначување на казнената политика, а особено до засилување на примена на новиот институт, воведен со ЗКП, спогодувањето. Во тој правец, од исклучително значење, по почетокот на примената на новиот ЗКП; е согледување на првичните резултати од примената, како и овозможување на широка платформа за дискусии и размена на искуства за новите практични решенија, воведени со новиот ЗКП.

Ќе бидат реализирани и доволен број на обуки од областа на спроведувањето на антикорупциската политика и измените на КЗ и тоа посветени на спречување, превенција и меѓуресорска соработка во областа на корупцијата, проширена конфискација и одговорност на правните лица, како и почитување на човековите права во однос на слобода на изразување и медиуми, особено во поглед на граѓанските судии, кои по декриминализација на клеветата ќе одлучуваат во предметите за граѓанска одговорност. Од особен интерес за целните групи се обуките за заштита на личните податоци и имотни права, заштита од дискриминација, правата на децата, забрана на тортура и нехумано и деградирачко однесување, како и почитување и заштита на правата на малцинствата и културните права. Исто така, ќе се организираат обуки кои се од значење за спроведување на програмите на одделните министерства и државни органи во поглед на создавање на поволна инвестициска клима во државата преку унапредување на знаењата на судиите од стопанската област, правата од интелектуална сопственост, стечај, тргување со хартии од вредност итн.

Ќе се зголеми бројот на обуките за странски јазици (француски и англиски) и за работа со компјутер. Ова е од особено значење за

исполнување на новите услови за избор на судиите во повисоките судови согласно измените на Законот за судовите од 1.7.2013 та година со кои се воведува мерит систем во напредување во кариерата, а согласно кои еден од условите е и поседување на меѓународен сертификат за познавање на јазиците на ЕУ, а задолжително англискиот. Заради утврдување на нивото на познавање на англискиот јазик, ќе се организира тестирање а согласно добиените резултати, ќе се креираат е-модули за учење на англиски јазик, на почетно и напредно ниво, адаптирани на потребите на правосудството.

Ќе се продолжи и со континуирана обука на судските и јавнообвинителските службеници согласно веќе усвоените тригодишни Рамковни програми и усвоениот Годишен каталог за обука за овие целни групи, изработен во тесна соработка со Здружението на судска администрација, Судско буџетскиот совет и Советот на судската служба, со кое постои тесна координација и при изборот на предавачите и темите.

5. Домашна соработка

Академијата ќе ја продолжи и унапреди соработката со сите институции застапени во Управниот одбор на Академијата, особено со Врховниот суд на Република Македонија, Јавното обвинителство на Република Македонија, Судскиот совет на РМ, Советот на јавните обвинители на РМ и Министерството за правда. Од особена важност ќе биде и унапредување на соработката со Управниот суд, Вишиот управен суд и со апелационите судови и вишите јавни обвинителства во насока на успешна реализација на децентрализираната обука и спроведување на тркалезни маси за унапредување на усогласување и воедначување на судско-обвинителската пракса.

И во 2014 година ќе се развиваат и унапредуваат специјализираните програми за обука на повисоките и највисоките судови - тркалезни маси за апелационите судови и Врховниот суд, за вишите јавни обвинителства, Јавното обвинителство на Република Македонија и Основното јавно обвинителство за организиран криминал, за претседателите на судовите и јавните обвинител на јавните обвинителства, на Управниот суд, Вишиот управен суд, за Судскиот совет и Советот на јавните обвинители, како и за Судско буџетскиот совет. Исто така, ќе се организираат специјализирани обуки за новоизбрание судии и јавни обвинители.

Преку организирање на заеднички и мултидисциплинарни обуки со учество на предавачи и учесници од разни профили, ќе продолжи соработката со Адвокатската комора на РМ, Нотарската комора, Комората на извршителите, Комората на медијаторите и другите институции, професионални организации, првенствено Здружението на судиите и Здружението на јавните обвинители на РМ и невладиниот сектор, со кои судиите и обвинителите остваруваат соработка на планот на спроведување на одделните закони.

Воедно, Академијата ќе работи на реализација на обврските од склучените меморандуми со голем број на домашни институции како Центарот за обука при МВР на РМ, Управата за јавни приходи, Комисијата за заштита од дискриминација, Комисијата за заштита на правото на слободен пристап до информации, а ќе работи и на унапредување на соработката со други институции и органи заради реализација на обврските, преземени од одделните конвенции, директиви и регулативи на ЕУ.

6. Меѓународна соработка

Академијата, како и во изминатите години особено внимание ќе посветува на развој и унапредување на соработката со други школи во сите сегменти од заеднички интерес, а особено преку размена на законски и подзаконски акти, размена на учесници, предавачи, ментори, испраќање на судии и јавни обвинители на студиски посети, особено обезбедување на можност за подолготрајни престои во Европскиот суд за човекови права.

Во претстојниот период ќе се продлабочува соработката со меѓународните проекти, а особено значајна ќе биде соработката со следните главни проекти:

•ИПА Проектот “Поддршка во спроведувањето на реформите во кривичниот систем“

Во текот на 2014 година ќе продолжи спроведување и имплементација на ИПА Проектот “Поддршка во спроведувањето на реформите во кривичниот систем“ во рамки на Националната програма за помош при транзиција и институционална надградба (ТАИВ) за 2009 година а во рамките на Инструментот за претпристапна помош (ИПА), финансиран од ЕУ.

Имено, овој проект има за цел реализација на две компоненти, и тоа:

*Компонента 1: Зајакнување на капацитетите на јавното обвинителство, судската полиција и другите актери во кривичната постапка во насока на спроведување и имплементација на новиот закон кривична постапка

- Изработка на Практичен водич за имплементација на новиот Закон за кривична постапка (ЗКП) наменет за релевантните институции (Правилник за постапката на увид и техники за спроведување на увидот; Правилник за постапката за обезбедување докази; Протокол за соработка помеѓу јавното обвинителство и судската полиција; Стратешки насоки за управување со истрагата и Правилник за постапката на спогодување за вина;

- Организирање на најмалку 10 работилници за горенаведените теми.

*Компонента 2: Зголемување на ефикасноста во спроведувањето на кривично-правната рамка преку проценка на нејзиното влијание и обезбедување на кохерентност помеѓу новите закони

- Обезбедување на помош во подготовката на Водичот за изрекување на казните;

- Организација на најмалку 5 работилници за примена на Водичот;

- Подготовка на материјали и брошури за кривичното право на ЕУ и организација на најмалку 7 работилници за одредбите од Кривичниот законик и кривичното право во ЕУ;

- Организацијата на 3 советувања во врска со спроведувањето на новиот ЗКП;

- Обезбедување на помош при измени и дополнувања на ЗКП.

Овој проект, кој започна од септември 2013 година и ќе трае 2 години, односно до септември 2015 година, има за цел да ја зајакне правната сигурност и заштита на човековите права и слободи на граѓаните преку поддршка за независно и ефикасно судство, да ги зајакне капацитетите на јавното обвинителство и другите институции кои ќе бидат вклучени во спроведување и имплементацијата на новиот закон за кривична постапка, а кој стапи на сила во декември 2013 година, заради ефикасна борба против организираниот криминал, корупцијата, финансискиот криминал и трговијата со луѓе, како и заради подобрување на заштитата на човековите права во кривичните постапки во согласност со европските стандарди.

Со овој проект ќе бидат реализирани повеќе од 25 настани во вид на советувања, работилници и тркалезни маси, наменети за јавните обвинители, судската полиција и другите актери во спроведувањето на новиот закон кривичната постапка, а покрај тоа ќе бидат изготвени и Водич за изрекување на казните и Практичен водич за правила на постапката согласно новиот ЗКП, како и други материјали и брошури кои ќе им бидат од корист на сите учесници во кривичната постапка во текот на нивното работење и постапување.

- **ИРЗ** – обуки за Управното судство, Законот за парнична постапка, менаџирање со судовите, корупција во судството, како и обуки за претседателите на судовите и др;
- **ГИЗ** – проект за јакнење на капацитетите на обвинителството за организиран криминал - организација на обуки во насока на подобрување на знаењето на судиите, јавните обвинители, припадниците на полицијата, царината и припадници на други агенции и институции;
- **Проект на УСАИД за јакнење на судството** - организација на семинари и тркалезни маси за судиите од одделите за трговски спорови, обука за претседателите на судовите и судските администратори за управување и менаџирање со судот и управувањето со судските предмети, обуки за службите за односи со јавноста, организација на работните средби на граѓанските оддели на апелационите судови и др.
- **ЕИПА** – предвидена е реализација на 3 обуки за поддршка на македонското, како и учество на судии и јавни обвинители на семинари во странство во рамките на Каталогот на активности на ЕИПА, отворен за учество на учесници од други држави;
- **УНЦХР** – поддршка во организирање на обуки од областа на азилот и миграцијата;
- **ТАИЕКС** – организација на 8 настани (6 работилници, 1 регионална конференција и 1 студиска посета) кои се веќе

одобрени апликации од страна на Европската Комисија на ЕУ, до јуни 2014 година и тоа:

-Работилници на тема:

„Меѓународна соработка во граѓански и трговски спорови“

„Антидискриминација“

„Парнична постапка во ЕУ“

„Правда и судска медицина“

„Компаративни искуства на Правосудните академии во земјите-членки на ЕУ“

„Меѓународна соработка во семејни спорови“

-Регионална конференција на тема: „Борба против корупција“

-Студиска посета во Република Ирска наменета за обучувачите за новиот Закон за кривична постапка;

Во тек е и подготовка на нови апликации за обуки, но и за обезбедување на техничка помош на ТАИЕКС за одделни теми од областа на меѓународно право и право на ЕУ.

- **СОВЕТ НА ЕВРОПА** – Реализација на електронски модули за обуки на тема: антидискриминација, семејно право и алтернативи на притворот;
- **ОПДАТ** – Реализација на 28 напредни обуки според 4 модули поделени по одделните фази на кривичната постапка (во корелација со ОБСЕ), како и други обуки наменети за судиите кои работат на кривична материја, јавни обвинители, адвокати и други претставници од релевантни институции;
- **ОБСЕ** – Покрај 28 те напредни обуки за новиот ЗКП во корелација со ОПДАТ, ќе бидат реализирани 2 модули на обуки – еден за антидискриминација и еден за криминал од омраза и говор на омраза, при што ќе бидат организирани по 4 обуки за секој модул;
- **УНДП и УН Воман** проект за јакнење на капацитетите на практичарите за постапување по случаите на семејно насилство, со сензибилизација за родовата димензија, составен од обуки и изработка на наставни материјали

- Учество во Регионален проект за унапредување на слобода на изразување, информирање и слободата на медумите, за земјите од Регионот, на **Советот на Европа и Министерството за надворешни работи на Норвешка**
- Амбасада на Република Франција- продолжува тригодишен договор за соработка во областа на правосудството, соработка со Националната школа за магистрати, во почетната и континуираната обука (ЕНМ), часови по француски јазик, унапредување на капацитите на управното судство, краткорочни и долгорочни престои на судии, јавни обвинители во ЕНМ и во Европскиот суд за човекови права, превод и размена на материјали и други сегменти во судството кои ќе се покажат за потребни.
- Имплементирачки партнер на заеднички проект на **АДР Центарот и Европската Унија** „Техники за упатување на медијација во прекугранични спорови: Јавна свест и трајни ресурси“, чија цел е да се идентификуваат најдобрите техники за упатување на медијација и да се унапредат вештините и знаењата на судиите со цел да се олесни функционирањето на прекуграничната соработката во граѓанските постапки помеѓу земјите во ЕУ.
- Реализација на Програма за сметководствени вештини, наменета за стечајните судии во рамки на Проект поддржан од **Европската банка за обнова и развој**.
- Организирање на регионална конференција посветена на новиот Закон за кривичната постапка во соработка со **Правосудната академија на Косово и Мисијата на ОБСЕ во Скопје**.
- Учество во реализација на активности во рамките на **Меѓународната Програма за помош и обука во кривичните истраги (ICITAP)**, која е во рамки на Департментот за правда на САД, со чија поддршка предвидени се обуки за предистражна и истражна постапка согласно новиот ЗКП, со кои ќе бидат опфатени јавните обвинители и претставниците на Министерството за внатрешни работи.

- Учество во реализација на обуки на **Меѓународната полициска академија – ИЛЕА** кои во Република Македонија се спроведуваат во соработка и со логистичка поддршка на Амбасадата на САД, а кои се наменети за јавните обвинители, претставниците на Министерството за внатрешни работи, како и претставници на други релеванти институции.
- Реализација на обуки во соработка со **Здружение на судии и Здружение на јавни обвинители на Република Македонија**

Имено во текот на 2014 година ќе бидат реализирани вкупно 5 обуки, и тоа:

- обука за вработените на Академијата на која ќе бидат опфатени теми од областа на буџетирање, водење статистики, односи со партнери, стратегија на планирање и подобрување на квалитетот на обуките, оценка на бенефитот од активностите на Академијата и сл;
- обука за судство и медиуми наменета за судии кои работат на граѓанска материја;
- обука на обучувачи наменета за предавачи и ментори на Академијата;
- обука наменета за новиот ЗКП од областа на финансискиот криминал и истраги и конфискација на имот;
- обука за улогата на судијата на претходна постапка во однос на заштита на човековите права;

Академијата и во 2014 година ќе продолжи со интензивирање на меѓународната соработка преку учество на судии и јавни обвинители на семинари, конференции и студиски престои во странство, прием на странски делегации, како и активности во правец на склучување на нови проекти и билатерални спогодби за соработка, размена на кандидати, предавачи и ментори. Нашите судии и обвинители ќе учествуваат на семинарите организирани од Академијата за европското право (ЕРА), Регионалната иницијатива за антикорупција, Националната школа за магистрати на Франција, како и на студиските посети организирани преку ТАИЕКС Инструментот за техничка помош и размена на информации при Европската Комисија на ЕУ, кои се организирани од страна на Академијата, како и од страна на други релевантни државни институции при што Академијата номинира соодветни претставници од правосудните органи за учество на посетите и т.н.

Во таа насока директорот на Академијата веќе одржа состаноци со амбасадите на повеќе држави во РМ, заради договарање на одделни краткорочни и среднорочни проекти (Холандија, Германија, Франција, САД, ЕУ делегацијата во РМ.)

7. Информатички технологии (ИТ)

Како приоритети во однос на сегментот информатички технологии во 2014 година ќе бидат:

Надградување на АСЈО системот за управување со процесите на Академијата во делот на почетна обука - Електронско пријавување и поднесување на документи (пријави) на кандидатите за почетна обука

Во рамките на тендерот од ИПА (2010) Проектот кој вклучува компјутерска опрема за сите судови и обвинелства во Р. Македонија, Академијата конкурираше со цел:

Надградба на *e-learning системот* (системот за електронско учење или учење од далечина).

Со воспоставување на системот за електронско учење и негова целосна имплементација во голема мера ќе се поедностави процесот на учење, бидејќи пристапот до обуката и материјалите за обука ќе биде многу полесен и пофлексибилен. Исто така, значително ќе се намалат трошоците за обуките, бидејќи системот за електронско учење ќе биде важен дел од стратегијата на Академијата за децентрализираната обука. Брзиот пристап до различни видови на електронски обуки и материјали се очекува да резултира со успешно завршени виртуелни предавања, без притоа да предизвика дополнителен напор во секојдневната работа на судиите и јавните обвинители.

Набавка на нови компјутери и проектори во делот на почетна обука

Поради потребите на идните генерации на кандидати за идни судии и јавни обвинители во рамките на почетна обука, потребно е да се обезбедат нови компјутери за кандидатите. Поради староста на веќе постоечките компјутери поголем дел од нив не се во исправна состојба. Слушателите на почетна обука имаат потреба од користење на модерни наставни техники, а тоа подразбира и обезбедување на современа опрема која би се користела во процесот на обуката.

Во делот за почетна обука во тек е имплементација на нов софтвер за електронско полагање на приемен испит (квалификациски тест). Овој софтвер ќе содржи база од најмалку 1000 прашања од кои ќе се генерираат тестови, за секој кандидат различен тест со цел посигурно, попрактично и полесно оценување на кандидатите. Тестирањето ќе се одвива под видео надзор кој истовремено ќе може да се следи во живо на веб страната на Академијата.

Новина е и воведувањето на видео-пренос, набавката на подвижна видео опрема која ќе овозможи видео пренос на некое судење или семинар од друга институција (суд) или хотел во живо во Академијата. Оваа опрема ќе ни овозможи попрактично и помодерно учење и обучување на кандидатите во почетна обука а исто така може да се примени и во континуирана обука. Функционалноста на оваа опрема е сведена на 3 камери со микрофони кои се поставуваат во просториите на кои би сакале да го вршиме преносот. Еден ресивер за зачувување на снимениот метеријал, еден монитор и модем со 3G интернет за директен пренос на видео сигналот во Академија.

Одржување и редовно ажурирање на веб страната

Академијата како модерна и професионална институција посветува посебно внимание на транспарентното работење, за таа цел, воспостави нова целосно редизајнирана веб страна преку која се влегува во новиот веб портал на Академијата. Новиот кориснички интерфејс овозможува побрз и полесен пристап до содржините на Веб страната на сите заинтересирани граѓани но истовремено нуди и објавување на поголем број на информации.

Изгледот и структурата на веб-страницата на Академијата говорат за модерна и софистицирана страница која претставува медушки простори за

афирмација на Академијата и нејзината суштина. Веб страна ќе продолжи да биде медиум за објавување на сите позначајни активности, но и за пристап на сите заинтересирани во е-системот, е-учењето и е-библиотеката. Исто така, со интегрирање на базата на податоци од библиотеката, веб-страницата овозможува пристап до многубројни материјали во електронска форма, како и влез до онлајн-ресурси на други институции.

Целосно новиот изглед и структурата на веб-страницата на Академијата претставува примарен медиум за претставување на Академијата и нејзината суштина. Новата веб страна ќе продолжи да биде медиум за објавување на сите позначајни активности, но и за пристап на сите заинтересирани во е-системот, е-учењето и е-библиотеката. Веб-страницата претставува влез во АСЈО системот за управување со процесите на Академијата и системот за електронско учење, низ нејзиниот интерфејс учесниците на настаните самостојно ќе се пријавуваат на обуките додека организаторите ќе управуваат со подготовка на обуките, крајната цел е судиите и обвинителите да добијат корисни информации во поглед на индивидуалните обуки, редовност во посета на одредени обуки и степенот до кој го оствариле нивниот законски годишен минимум.

Веб страната вклучува и линкови на веб страните на домашните и странски институции со кои Академијата соработува и чија дејност и пракса е од значење за правосудната област.

За зачувување на современиот изглед и содржина на веб страната, неопходно ќе биде нејзино секојдневно одржување, навремено објавување на сите тековни и идни настани, како и на важечки домашни и меѓународни прописи.

8. Библиотека

Во изминатите години Академијата направи значителен исчекор со издавањето на повеќе компилации и збирки на пресуди на ЕСЧП на македонски јазик, кои денес претставуваат драгоцен четиво и алатка за секојдневната работа на судиите и обвинителите. Во таа насока, во 2014 година ќе биде публикуван Третиот том на Мислењата на Советодавниот

совет на европските судии со реферетните најнови документи на Советот на Европа, особено на ЦЦЈЕ, со превод на референтни пресуди на ЕСЧП, поврзани со соодветната тема.

Во насока на поголема транспарентност и поширок пристап на стручната јавност до што поголем број на информации од областа на правото и пристап до правните системи на земјите од Европа и светот, Библиотеката на Академијата ќе продолжи со континуирано објавување на својата Веб страница, на стручна литература, списанија, како и релевантни информации и линкови до сите меѓународни и домашни институции.

Во текот на 2014 та година, Академијата ќе воведе новина, а тоа е издавање на специјализирано списание за правосудството, кое ќе се издава периодично, а во кое ќе бидат објавувани стручни трудови и авторски текстови на домашни и странски професори, експерти, практичари на правото, посветени на актуелни теми од областа на националното и меѓународното право.

Со цел да овозможи поширок пристап до пресудите на ЕСЧП во врска со одделни членови од Европската конвенција за човекови права, Академијата и Бирото за застапување на Република Македонија пред Европскиот суд за човекови права, како имплементирачки партнери од Македонија во Проектот на невладината организација „АИРЕ“ од Велика Британија се вклучија и партиципираат во создавањето на новата Веб страна на која ќе биде креирана Регионална база на преведени пресуди на Европскиот суд за човекови права, која ќе ги поврзе сите земји од Регионот. До денес, преведени се околу 100 пресуди на ЕСЧП против Македонија и 290 пресуди на ЕСЧП против други држави кои ќе бидат достапни преку Регионалната база до сите земји од Регионот

9. Буџет и инвестиции

Една од приоритетните инвестициони активности на Академијата е обезбедување на адекватен деловен простор кој ќе ги задоволува потребите

за непречно и ефикасно реализирање на програмите за обука, како почетна така и континуирана обука.

Покрај тоа, во рамките на инвестициите потребно е набавка и на опрема за превод заради успешно реализирање на настаните кои се организираат во соработка со меѓународни проекти и институции, набавка на компјутери кои се потребни за ефикасно реализирање на континуирана и почетна обука.

И во наредниот период, Академијата ќе ги извршува своите финансиски и буџетски активности согласно законските прописи од оваа област и целосно почитувајќи ги насоките дадени од Судскиот буџетски совет во поглед на реално планирање на потребните средства како и ефикасно менаџирање со одобрените финансиски средства.

На Академијата за судии и јавни обвинители за 2014 година и е одобрен буџет 34.946.000,00 денари. Во однос на 2013 година одобрениот буџет е за 21,07 % поголем. Во буџетот за 2014 се одобрени повеќе средства за плати за кандидатите од V генерација на слушатели во почетна обука. Со овие одобрени средства во 2014 година Академијата има обврска да ги подмири обврските кои се пренесени од 2013 година, како и да ги реализира активностите кои ќе се преземат во тековната година.

Во 2014 та година, Академијата ќе настојува да ги унапреди и подобри сите сегменти на своето работење со цел за понатамошно јакнење на капацитетите на правосудството за примена на најновите меѓународни стандарди за начелото на владеењето на правото и заштита на човековите права и слободи, во корист на граѓаните на РМ.

Академија за судии и јавни обвинители
Претседател на Управен одбор,